

Praten tegen zwarte schermen

Hoogte- en dieptepunten van een bijzondere tijd

Er is nog een lange weg te gaan voor het coronavirus geen invloed meer heeft op ons dagelijks leven. Voorlopig liggen de schoolsluitingen achter ons en ook het online lesgeven is grotendeels verleden tijd. Wat blijft bij van deze bijzondere tijd? De Kleio-redactie schrijft geschiedenis van de korte termijn.

Hangen in je onesie

De eerste dagen van de lockdown stond de telefoon roodgloeiend. Radeloos hingen de ouders van mentorleerlingen aan de lijn. Zij waren nu ook de hele dag thuis en zagen hun puber zelfstandig aan school werken: 'Hij zit maar de hele dag achter dat schermje. Geen idee wat hij doet, of er iets gebeurt. Het is voor mijn gevoel alleen maar hangen in zijn onesie.'

De wat aarzelende digitalisering van het onderwijs heeft de afgelopen anderhalf jaar een vlucht genomen. We hebben allemaal apps en sites leren gebruiken om op afstand les te kunnen geven. Leerlingen hebben digitale methodes en planners, zien hun scores direct, kunnen online oefenen en kijken uren naar *Jortgeschiedenis*. Dat heeft allerlei voordelen. Als leraar beschik je over enorm veel informatie die iets zegt over het leerproces van je leerlingen. Veel online methodes maken het mogelijk flexibeler om te gaan met verschillen in tempo en niveau.

Het is maar goed dat ouders niet de hele dag kunnen zien wat hun puber op school doet. Want ja, ze hangen in hun bank, kletsen door uitleg heen en geven ongezoeten hun mening over de kwaliteiten van je les, nakijkwerk of kapsel. *And that's where the teacher in us comes loose!* Want wij weten tegen welke gast we een harde grap terug kunnen maken. Bij welke meiden je via een babbeltje over het weekend bij Thorbecke 1848 uitkomt. Voor wie een priemende blik genoeg is en wie je in de pauze even onder vier ogen wilt spreken. Het is een onderdeel van het ambacht dat je je door de jaren heen eigen hebt gemaakt: leerlingen in de leermodus krijgen. Want uiteindelijk willen ze dat wel. Veel liever zelfs dan in hun eentje in een onesie op de bank hangen.

Daan Schuijt

Twee kippen

Waren de eerste weken achter de laptop thuis nog spannend voor de leerlingen (en ook voor deze geschiedenisdocent), na verloop van tijd werd het toch een beetje saai. Wat je als docent ook probeerde en welke activerende werkvorm je ook probeerde toe te passen, het gebeurde een enkele keer dat een leerling was vergeten de microfoon uit te zetten en tijdens een korte uitleg van mij over het hofstelsel ineens vraagt: 'Hoeveel *loops* moet jij nog?'

Blijkbaar waren de games spannender dan mijn uitleg. Mijn meest bijzondere ervaring tijdens het lesgeven thuis had ik bij een brugklas. Het onderwerp was *The Middle Ages* (we zijn een tto-school). Nadat alle leerlingen in beeld waren en ik de les wilde beginnen, viel me op dat een leerling de hele tijd zat te lachen en niet helemaal duidelijk in beeld was. Wat bleek: ze zat met twee kippen voor de camera (de leerlinge heette ook nog Jip, een inkoppertje).

Omdat iedereen inmiddels doorhad dat er een leerling met twee kippen in beeld zat, en mijn leerdoelen toch niet direct gehaald zouden gaan worden, besloot ik maar gebruik te maken van de situatie. Ik gaf iedereen vijf minuten de tijd om hun huisdier te halen en vervolgens met het huisdier op schoot de geschiedenisles te volgen. Vijf minuten later waren er hamsters, konijnen, vogeltjes en veel honden en katten in beeld. Zelf was ik naar het biologielokaal gelopen om een opgezette zeemeew met te laten genieten van de geschiedenisles. Al denk ik zeker te weten dat de inhoud van de les volledig aan de brugklasleerlingen voorbijging, deze les zullen ze niet meer vergeten. Zeker niet voor de leerling die met behulp van haar mobiele telefoon de les probeerde te volgen... vanaf de rug van haar paard.

Ben Vriesema

Uitstelgedrag

Mijn inbox loopt nog aardig vol in de eerste week van juli. Niet alleen de zomervakantie staat voor de deur, maar ook het toetsvenster van de toelatingstoets geschiedenis voor de pabo. De voorbereidingscursus vanuit de hogeschool hebben we de week ervoor net afgerond. In vier keer 90 minuten op de woensdagmiddagen van juni heb ik geprobeerd alle tien tijdvakken, de kenmerkende aspecten en de canonvensters de revue te laten passeren en ook nog geprobeerd de aspirant-studenten iets bij te brengen over leerstrategieën bij een dergelijke toets. Ze mailen mij een paar dagen voor de toets de laatste vragen. Maar niet iedereen. Sommigen hebben besloten de toets niet te doen. Tijdens de aanloop naar dit toetsvenster werd vanuit het ministerie bekendgemaakt dat ze de toets ook nog tijdens het eerste semester van de opleiding mogen doen. De meeste studenten zullen blij zijn met dit uitstel, maar zij realiseren zich onvoldoende hoe vervelend het is om een opleiding na een halfjaar weer te moeten verlaten. Die herfst zou de discussie over de toelatingstoets weer oplaaien.

Daan van Leeuwen

Huisdierenstoring

De coronaperiode was niet alleen maar kommer en kwel. De online lessen gaven soms ook een leuk inkijkje in het leven van de leerlingen. Veel van hen wilden graag laten zien waar ze erg trots op waren. Tijdens de online lessen, als de leerlingen zelfstandig aan opdrachten aan het werken waren, kwam het daarom regelmatig voor dat het favoriete huisdier eventjes aan de docent voorgesteld moest worden. Ook kwamen huisdieren soms onuitgenodigd in beeld. Katten waren hierin berucht. Vooral omdat ze vaak met hun staart fier overeind langs de camera liepen. En dit gebeurde niet alleen in mijn eigen lessen. Zo vertelde een collega dat zij een leerling heeft die een papegaai door de kamer liet vliegen. Deze vogel landde tijdens een uitleg op het scherm van de laptop en schuifde naar het midden. Vervolgens keek Koko van bovenaf naar het toetsenbord en het scherm, waardoor zijn kopje langzaam voor de camera kwam. Stelt u zich voor dat er tijdens het lesgeven bij een van de leerlingen opeens een vogelkop ondersteboven in beeld komt. Probeer dan nog maar eens met een strak gezicht instructie te geven...

Quinten Koster

Van een andere kant

Om het bekende cliché aan te halen: het had voor- en nadelen, lesgeven in coronatijd. Dit trof mij vorig jaar onder meer met een havo 4-klas, die in fysieke vorm heel groot (30 leerlingen) en licht tegendraads was. Dat wil zeggen: driekwart van de klas deed niets verkeerd, het tegendraadse kwart maakte nu eenmaal meer geluid.

Toen in januari vorig jaar alles weer online moest, vond ik dat in eerste instantie dus wel prettig prikkelarm. De machomanetjes konden op *mute* worden gezet wanneer het mij uitkwam; de lolbroek die het voor elkaar kreeg op mijn dia's te tekenen, mocht ik na een waarschuwing gewoon uit de vergadering gooien, zonder enige discussie. Na een paar lessen waren de mannen wel klaar met kleuteren en wilden ze als vanouds schitteren: ineens kwamen er fijne, slimme antwoorden op mijn vragen en bleken ze, op *mute* of niet, prima te volgen wat ik aan het doen was.

Dat we leerlingen op een andere manier leerden kennen, bleek ook hier waar te zijn: op een ochtend zag ik een van de meisjes, als een van de eersten in de les, gekanteld in beeld. Op mijn vraag wat daar aan de hand was, antwoordde ze dat ze nog in bed lag. Het was nu eenmaal absoluut verplicht de camera aan te doen, dus ik kon ervan meegenieten. Het bleek dat deze zeer betrokken, ijverige, lieve leerling als gevolg van haar ADHD meestal geen oog dichtdeed. Maar ziek melden en de les niet meemaken, was geen optie.

In de fysieke lessen in de rest van het jaar was om en om een helft van de klas op school; en wat bleken we daar aan toe. Het werd nog een heel prettig, interactief schooljaar (wat ook weer pleit voor, nu echt, kleinere klassen...).

Nicole van der Steen ■

Uw geschiedenis

Welke bijzondere dingen heeft u meegemaakt tijdens het online lesgeven? Stuur uw anekdote van maximaal 300 woorden voor 10 januari 2022 naar redactie@vgnkleio.nl. Bij genoeg reacties plaatsen we een compilatie in een volgende *Kleio*.